

Στρασβούργο, 12.12.2017
C(2017) 8414 final

ΑΝΑΚΟΙΝΩΣΗ ΤΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ

σχετικά με την ευρωπαϊκή πρωτοβουλία πολιτών «Η απαγόρευση του glyphosate και η προστασία των πολιτών και του περιβάλλοντος από τα τοξικά φυτοφάρμακα»

(το κείμενο στην αγγλική γλώσσα είναι το μόνο αυθεντικό)

1. ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Σύμφωνα με το άρθρο 11 παράγραφος 4 της Συνθήκης για την Ευρωπαϊκή Ένωση, πολίτες της Ένωσης, εφόσον συγκεντρωθεί αριθμός τουλάχιστον ενός εκατομμυρίου, υπήκοοι σημαντικού αριθμού κρατών μελών της Ε.Ε. μπορούν να λαμβάνουν την πρωτοβουλία να καλούν την Ευρωπαϊκή Επιτροπή, στο πλαίσιο των αρμοδιοτήτων της, να υποβάλλει κατάλληλες προτάσεις επί θεμάτων στα οποία οι εν λόγω πολίτες θεωρούν ότι απαιτείται νομική πράξη της Ένωσης για την εφαρμογή των Συνθηκών.

«Η απαγόρευση του glyphosate και η προστασία των πολιτών και του περιβάλλοντος από τα τοξικά φυτοφάρμακα» αποτελεί την τέταρτη ευρωπαϊκή πρωτοβουλία πολιτών η οποία πληροί τις απαιτήσεις που προβλέπονται στον κανονισμό (ΕΕ) αριθ. 211/2011 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου σχετικά με την πρωτοβουλία πολιτών («ο κανονισμός ΕΠΠ»)¹.

Υποβλήθηκε επίσημα στην Επιτροπή από τους διοργανωτές της στις 6 Οκτωβρίου 2017. Μέχρι την ημερομηνία αυτή, συνολικά 1.070.865 δηλώσεις υποστήριξης από 22 κράτη μέλη είχαν ελεγχθεί και επικυρωθεί από τις εθνικές αρχές. Η πρωτοβουλία ζητά από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή να προτείνει στα κράτη μέλη της ΕΕ:

1. *Να απαγορεύσουν τα ζιζανιοκτόνα με βάση το glyphosate, η έκθεση στα οποία έχει συνδεθεί με καρκίνους στον άνθρωπο και έχει προκαλέσει την υποβάθμιση των οικοσυστημάτων.*
2. *Να διασφαλίσουν ότι η επιστημονική αξιολόγηση των φυτοφαρμάκων τα οποία υποβάλλονται προς έγκριση στις ρυθμιστικές αρχές της ΕΕ βασίζεται αποκλειστικά σε δημοσιευμένες μελέτες, οι οποίες έχουν ανατεθεί από τις αρμόδιες δημόσιες αρχές και όχι από τον βιομηχανικό κλάδο των φυτοφαρμάκων.*
3. *Να καθορίσουν υποχρεωτικούς στόχους για τη μείωση της χρήσης των φυτοφαρμάκων σε επίπεδο ΕΕ, με προοπτική την επίτευξη ενός μέλλοντος χωρίς φυτοφάρμακα.»*

Η πρωτοβουλία πρέπει να εξεταστεί σύμφωνα με τους κανόνες της Συνθήκης για την ΕΕ, συμπεριλαμβανομένων κυρίως των αρχών της δοτής αρμοδιότητας, της αναλογικότητας και της επικουρικότητας.

Η Επιτροπή συνάντησε τους διοργανωτές στις 23 Οκτωβρίου 2017. Στις 20 Νοεμβρίου 2017 οι διοργανωτές είχαν την ευκαιρία να παρουσιάσουν την πρωτοβουλία τους σε δημόσια ακρόαση που έλαβε χώρα στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο. Το παράρτημα I παρέχει περαιτέρω πληροφορίες σχετικά με τις διαδικαστικές πτυχές της πρωτοβουλίας πολιτών.

Η παρούσα ανακοίνωση παρουσιάζει τα νομικά και πολιτικά συμπεράσματα της Επιτροπής σχετικά με την πρωτοβουλία, τις ενέργειες στις οποίες προτίθεται να προβεί και τους λόγους για τους οποίους θα προβεί σε αυτές σύμφωνα με το άρθρο 10 παράγραφος 1 στοιχείο γ) του κανονισμού ΕΠΠ.

¹ ΕΕ L 65 της 11.3.2011, σ. 1.

2. ΥΦΙΣΤΑΜΕΝΗ ΚΑΤΑΣΤΑΣΗ – ΚΑΝΟΝΕΣ ΚΑΙ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΕΣ ΓΙΑ ΤΗ ΔΙΑΘΕΣΗ ΦΥΤΟΠΡΟΣΤΑΤΕΥΤΙΚΩΝ ΠΡΟΪΟΝΤΩΝ ΣΤΗΝ ΑΓΟΡΑ ΤΗΣ ΕΕ

2.1. Έγκριση των δραστικών ουσιών και αδειοδότηση των φυτοπροστατευτικών προϊόντων στην ΕΕ

Οι κανόνες της ΕΕ διακρίνουν μεταξύ δραστικών ουσιών, όπως το glyphosate (γλυφοσάτη), και φυτοπροστατευτικών προϊόντων.

Οι δραστικές ουσίες είναι τα συστατικά των φυτοπροστατευτικών προϊόντων που ουσιαστικά καταπολεμούν τους επιβλαβείς οργανισμούς (τα λεγόμενα παράσιτα, όπως έντομα, μύκητες και ζιζάνια) ή τις ασθένειες των φυτών.

Τα φυτοπροστατευτικά προϊόντα, τα οποία συχνά αποκαλούνται και φυτοφάρμακα (π.χ. εντομοκτόνα, μυκητοκτόνα, ζιζανιοκτόνα), είναι μείγματα που περιέχουν μία ή περισσότερες δραστικές ουσίες και άλλα συστατικά (τις λεγόμενες βοηθητικές ουσίες).

Το νομικό πλαίσιο για τη διάθεση φυτοπροστατευτικών προϊόντων στην ενιαία αγορά της ΕΕ ορίζεται από τον κανονισμό για τα φυτοπροστατευτικά προϊόντα².

Δεδομένου ότι τα φυτοπροστατευτικά προϊόντα είναι σχεδιασμένα ώστε να δρουν πάνω σε (επιβλαβείς ή ανεπιθύμητους) ζωντανούς οργανισμούς, η διάθεσή τους στην αγορά στην ΕΕ ρυθμίζεται αυστηρά ώστε να λαμβάνονται όλα τα απαραίτητα μέτρα προκειμένου να αποφεύγονται δυνητικές αρνητικές επιπτώσεις στην υγεία των ανθρώπων ή των ζώων ή για το περιβάλλον.

Ενώ οι δραστικές ουσίες εγκρίνονται σε επίπεδο ΕΕ, τα φυτοπροστατευτικά προϊόντα εγκρίνονται από τις εθνικές αρχές σε κάθε κράτος μέλος της ΕΕ λαμβάνοντας υπόψη τις γεωργικές και περιβαλλοντικές συνθήκες.

² Κανονισμός (ΕΚ) αριθ. 1107/2009 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 21ης Οκτωβρίου 2009, σχετικά με τη διάθεση φυτοπροστατευτικών προϊόντων στην αγορά και την κατάργηση των οδηγιών 79/117/ΕΟΚ και 91/414/ΕΟΚ του Συμβουλίου (ΕΕ L 309 της 24.11.2009, σ. 1).

Η διαδικασία έγκρισης των **δραστικών ουσιών** έχει ως εξής:

1. Η εταιρεία X υποβάλλει αίτηση για την έγκριση μιας δραστικής ουσίας Y σε οποιοδήποτε κράτος μέλος της ΕΕ (σε περίπτωση ανανέωσης/επανεξέτασης, το κράτος μέλος ορίζεται από την Επιτροπή και δεν είναι δυνατόν να επιλεγεί ελεύθερα). Το εν λόγω κράτος μέλος της ΕΕ –εφεξής καλούμενο «κράτος μέλος-εισηγητής»– επιφορτίζεται στη συνέχεια με την αρχική επιστημονική και τεχνική αξιολόγηση της δραστικής ουσίας.

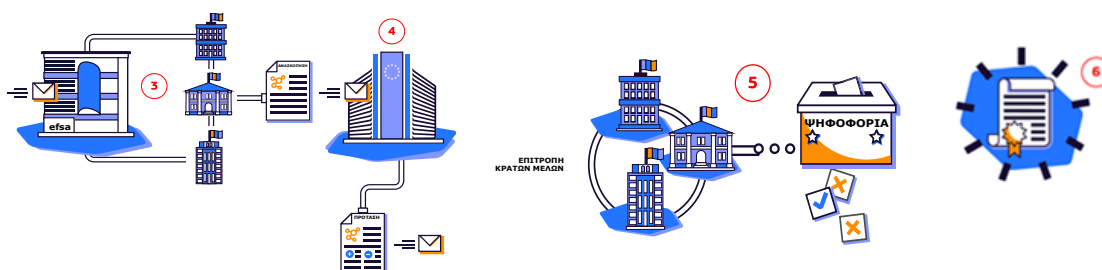
2. Το κράτος μέλος-εισηγητής συντάσσει έκθεση αξιολόγησης για τη δραστική ουσία Y και τη διαβιβάζει στην Ευρωπαϊκή Αρχή για την Ασφάλεια των Τροφίμων (EFSA), η οποία είναι υπεύθυνη για την αξιολόγηση κινδύνου.

3. Κατόπιν διαβούλευσης με άλλα κράτη μέλη της ΕΕ, η EFSA υποβάλλει την έκθεση αξιολόγησης σε ανασκόπηση από ομότιμους (peer review) και προωθεί τα συμπεράσματά της στην Ευρωπαϊκή Επιτροπή.

4. Με βάση την ανασκόπηση της EFSA, η Ευρωπαϊκή Επιτροπή, που είναι επιφορτισμένη με τη διαχείριση κινδύνου, υποβάλλει πρόταση σχετικά με την έγκριση ή μη της ουσίας Y.

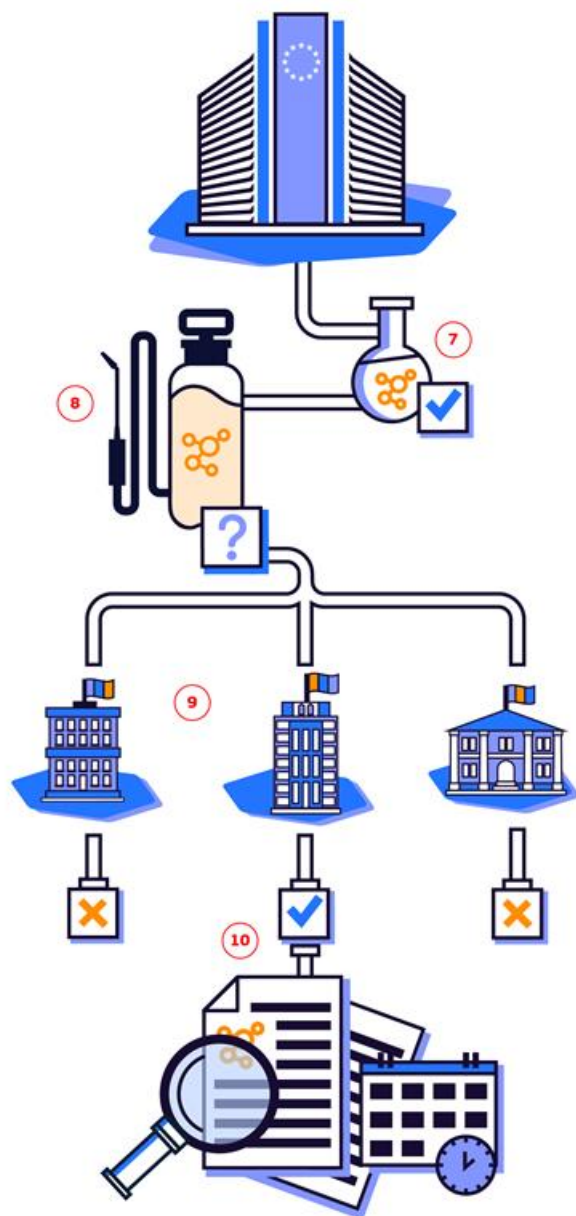
5. Μια κανονιστική επιτροπή που αποτελείται από εκπροσώπους όλων των χωρών της ΕΕ ψηφίζει επί της πρότασης της Επιτροπής για τη δραστική ουσία Y (περισσότερες πληροφορίες σχετικά με τη διαδικασία της επιτροπολογίας στη διεύθυνση <http://ec.europa.eu/transparency/regcomitology/index.cfm?do=FAQ.FAQ>).

6. Αφού εκδώσει γνώμη η επιτροπή αυτή, η Ευρωπαϊκή Επιτροπή εκδίδει και δημοσιεύει έναν κανονισμό για την έγκριση ή την απόρριψη της έγκρισης της δραστικής ουσίας Y.

Ως αποτέλεσμα της ανάπτυξης και εφαρμογής αυτών των κανόνων της ΕΕ, αλλά και επιχειρηματικών εκτιμήσεων, τα τελευταία 25 χρόνια ο αριθμός των εγκεκριμένων δραστικών ουσιών σε φυτοπροστατευτικά προϊόντα έχει μειωθεί κατά περίπου 50 %.

Η διαδικασία αδειοδότησης των **φυτοπροστατευτικών προϊόντων** είναι η εξής:

7. Μετά την έγκριση μιας δραστικής ουσίας σε επίπεδο ΕΕ...

8. ...τα φυτοπροστατευτικά προϊόντα που την περιέχουν μπορούν να αδειοδοτηθούν από τις εθνικές αρχές σε κάθε κράτος μέλος της ΕΕ.

9. Οι κανόνες της ΕΕ επιτρέπουν στα κράτη μέλη να αρνούνται ή να περιορίζουν τη χρήση φυτοπροστατευτικών προϊόντων, με βάση τις γεωργικές και περιβαλλοντικές συνθήκες στην επικράτειά τους. Για παράδειγμα, ορισμένα κράτη μέλη δεν έχουν επιτρέψει τη χρήση τέτοιων προϊόντων κοντά στην περίοδο συγκομιδής των σιτηρών ή από ιδιώτες καταναλωτές.

10. Για τα εγκεκριμένα φυτοπροστατευτικά προϊόντα, τα κράτη μέλη οφείλουν να επιβάλλουν την ορθή χρήση τους σύμφωνα με την επισήμανσή τους.

Η Επιτροπή ελέγχει την εφαρμογή της νομοθεσίας στα κράτη μέλη με τη διενέργεια ελέγχων, την παρακολούθηση τυχόν ελλείψεων και τη δημοσιοποίηση όλων των εκθέσεων των ελέγχων αυτών.

Η Επιτροπή αξιολογεί σε τακτική βάση το κατά πόσον το ισχύον κανονιστικό πλαίσιο εξακολουθεί να είναι κατάλληλο για τον επιδιωκόμενο σκοπό, στο πλαίσιο του προγράμματος REFIT³. Επί του παρόντος, διενεργεί αξιολόγηση του κανονισμού για τα

³ https://ec.europa.eu/info/law/law-making-process/evaluating-and-improving-existing-laws/refit-making-eu-law-simpler-and-less-costly_en.

φυτοπροστατευτικά προϊόντα και, στο πλαίσιο αυτό, βρίσκεται σε εξέλιξη μια διαβούλευση με τους ενδιαφερόμενους φορείς και το κοινό⁴. Το αποτέλεσμα αυτής της αξιολόγησης REFIT θα παρουσιαστεί υπό τη μορφή έκθεσης στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και στο Συμβούλιο και αναμένεται να εκδοθεί στις αρχές του 2019. Επιπλέον, προκειμένου να διασφαλιστεί ότι η λήψη αποφάσεων γίνεται με βάση τις καλύτερες διαθέσιμες επιστημονικές συμβουλές, ο μηχανισμός επιστημονικών συμβουλών της Επιτροπής συντάσσει γνώμη πάνω στις διαδικασίες αδειοδότησης των φυτοπροστατευτικών προϊόντων. Η γνώμη αυτή αναμένεται να εκδοθεί πριν το καλοκαίρι του 2018.

2.2. Ορθολογική χρήση των φυτοπροστατευτικών προϊόντων

Οι κανόνες της ΕΕ που ισχύουν σήμερα για τα φυτοφάρμακα διασφαλίζουν ότι μόνον οι ασφαλείς δραστικές ουσίες και τα φυτοπροστατευτικά προϊόντα που μπορούν να χρησιμοποιηθούν με ασφάλεια εγκρίνονται στην ΕΕ. Προωθούν επίσης δραστικές ουσίες χαμηλού κινδύνου και μη χημικές εναλλακτικές λύσεις και απαιτούν τη λήψη μέτρων που εξασφαλίζουν την ορθολογική χρήση φυτοφαρμάκων.

Η οδηγία της ΕΕ για την ορθολογική χρήση των φυτοφαρμάκων (οδηγία SUD)⁵ παρέχει ένα πλαίσιο για τη μείωση των κινδύνων και των επιπτώσεων της χρήσης φυτοφαρμάκων στην υγεία του ανθρώπου και στο περιβάλλον, καθώς και για την προώθηση της εφαρμογής ολοκληρωμένης διαχείρισης επιβλαβών οργανισμών (ΟΔΕΟ) και εναλλακτικών προσεγγίσεων ή τεχνικών, όπως οι μη χημικές εναλλακτικές λύσεις αντί των φυτοφαρμάκων.

Η ΟΔΕΟ είναι μια ολοκληρωμένη προσέγγιση που συνδυάζει διαφορετικές τεχνικές με στόχο τον περιορισμό της χρήσης φυτοφαρμάκων και άλλων μορφών παρέμβασης μόνο σε επίπεδα που δικαιολογούνται από οικονομικής και οικολογικής πλευράς. Με βάση τη διεξοδική παρακολούθηση της πίεσης των παρασίτων, θα πρέπει να προτιμώνται βιώσιμες βιολογικές, φυσικές και άλλες μη χημικές μέθοδοι έναντι των χημικών μεθόδων, εφόσον παρέχουν ικανοποιητικό έλεγχο των επιβλαβών οργανισμών.

Στα εθνικά σχέδια δράσης (ΕΣΔ) τους, τα κράτη μέλη περιγράφουν τους τρόπους με τους οποίους εφαρμόζουν την οδηγία SUD. Τα σχέδια αυτά θα πρέπει να περιλαμβάνουν ποσοτικούς στόχους, μετρήσεις και χρονοδιαγράμματα για τη μείωση των κινδύνων και των επιπτώσεων από τη χρήση φυτοφαρμάκων. Η οδηγία ορίζει συγκεκριμένα μέτρα που υποχρεούνται να συμπεριλάβουν τα κράτη μέλη στα σχέδιά τους για την ορθή εφαρμογή.

Οι κύριες δράσεις αφορούν:

- την κατάρτιση των χρηστών, των συμβούλων και των διανομέων,
- τον έλεγχο του εξοπλισμού εφαρμογής φυτοφαρμάκων,
- την απαγόρευση των αεροψεκασμών,
- τον περιορισμό της χρήσης φυτοφαρμάκων σε ευπαθείς περιοχές και

⁴ Περισσότερες πληροφορίες μπορείτε να βρείτε στη διεύθυνση: https://ec.europa.eu/food/plant/pesticides/refit_en.

⁵ Οδηγία 2009/128/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 21ης Οκτωβρίου 2009, σχετικά με την κοινή θέση του Συμβουλίου που αφορά τον καθορισμό πλαισίου κοινοτικής δράσης με σκοπό την επίτευξη ορθολογικής χρήσης των γεωργικών φαρμάκων (ΕΕ L 309 της 24.11.2009, σ. 71).

- την ενημέρωση και ευαισθητοποίηση σχετικά με τους κινδύνους των φυτοφαρμάκων.

Σήμερα, η κοινή γεωργική πολιτική στηρίζει την υλοποίηση της SUD μέσω μέτρων όπως τα συστήματα παροχής γεωργικών συμβουλών (που αποσκοπούν στη στήριξη των γεωργών σε θέματα εφαρμογής της ΟΔΕΟ), η πολιτική αγροτικής ανάπτυξης και η προώθηση της βιολογικής γεωργίας.

Επιπλέον, η έρευνα και η καινοτομία στο πλαίσιο διαφόρων προγραμμάτων της Ένωσης, όπως το δίκτυο EIP-AGRI⁶ και το πρόγραμμα «Ορίζοντας 2020» της ΕΕ⁷, ενισχύουν την ανάπτυξη και υιοθέτηση φυτοπροστατευτικών καινοτομιών στον τομέα της βιώσιμης φυτοπροστασίας στις γεωργικές εκμεταλλεύσεις.

Τον Οκτώβριο του 2017 η Ευρωπαϊκή Επιτροπή ενέκρινε έκθεση προς το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και το Συμβούλιο⁸ και δημοσίευσε έκθεση ανασκόπησης⁹ σχετικά με την πορεία εφαρμογής της οδηγίας, από την οποία προκύπτει ότι η εφαρμογή των μέτρων εξακολουθεί να είναι ανομοιογενής, καθώς ορισμένα κράτη μέλη έχουν δραστηριοποιηθεί περισσότερο από άλλα. Είναι αναγκαίο να πραγματοποιηθούν βελτιώσεις ιδίως όσον αφορά τη χρήση όλων των μέσων που είναι διαθέσιμα σύμφωνα με την ολοκληρωμένη διαχείριση των επιβλαβών οργανισμών. Τα εθνικά σχέδια δράσης εξακολουθούν να παρουσιάζουν μεγάλες αποκλίσεις ως προς την πληρότητα και την κάλυψη, ενώ επί του παρόντος βρίσκονται υπό αναθεώρηση στα περισσότερα κράτη μέλη.

Αν και αναγνωρίζει τα εκτεταμένα μέτρα που έχουν ληφθεί από τα κράτη μέλη, η Επιτροπή τα παρότρυνε να βελτιώσουν σημαντικά τα προγράμματά τους ώστε να καλύπτουν όλα τα στοιχεία της οδηγίας και να θέσουν πιο ακριβείς και μετρήσιμους στόχους. Αυτό έγινε μέσω συζητήσεων στην ομάδα εργασίας και μέσω αποστολής εγγράφων σε όλα τα κράτη μέλη ώστε να υποδειχθούν οι αδυναμίες που εντοπίζονται στο καθένα από αυτά. Τα κράτη μέλη της ΕΕ θα έπρεπε να έχουν μετατρέψει τις αρχές της ΟΔΕΟ σε περιοριστικά και αξιολογήσιμα κριτήρια. Ενώ υπάρχει σειρά μέτρων για την προώθηση της χρήσης της ΟΔΕΟ, αυτό δεν εξασφαλίζει αναγκαστικά ότι οι σχετικές τεχνικές ΟΔΕΟ εφαρμόζονται πράγματι από επαγγελματίες χρήστες.

3. ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΤΩΝ ΑΙΤΗΜΑΤΩΝ ΤΗΣ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗΣ ΠΡΩΤΟΒΟΥΛΙΑΣ ΠΟΛΙΤΩΝ

Η Ευρωπαϊκή Επιτροπή ανέλυσε προσεκτικά τα αιτήματα της ευρωπαϊκής πρωτοβουλίας πολιτών και θα ήθελε να διατυπώσει τις ακόλουθες εκτιμήσεις.

3.1. Στόχος 1 της πρωτοβουλίας: «Να απαγορευθούν τα ζιζανιοκτόνα με βάση το glyphosate, η έκθεση στα οποία έχει συνδεθεί με καρκίνους στον άνθρωπο και έχει προκαλέσει την υποβάθμιση των οικοσυστημάτων»

Τα φυτοπροστατευτικά προϊόντα που περιέχουν glyphosate¹⁰ χρησιμοποιούνται ως ζιζανιοκτόνα, κυρίως για την καταπολέμηση ανεπιθύμητων φυτών («ζιζανίων») που ανταγωνίζονται τις καλλιέργειες στη γεωργική παραγωγή, ή για την αντιμετώπιση των

⁶ <https://ec.europa.eu/eip/agriculture/en/european-innovation-partnership-agricultural>.

⁷ <https://ec.europa.eu/programmes/horizon2020>.

⁸ https://ec.europa.eu/food/sites/food/files/plant/docs/pesticides_sup_report-overview_en.pdf.

⁹ http://ec.europa.eu/food/audits-analysis/overview_reports/details.cfm?rep_id=114.

¹⁰ N-(φοσφονομεθυλο)γλυκίνη (C₃H₈NO₅P).

φυτών που μπορεί να αποτελούν πρόβλημα για άλλους λόγους (π.χ. επάνω σε σιδηροδρομικές γραμμές όταν η απομάκρυνση των ζιζανίων είναι απαραίτητη για την ασφάλεια των γραμμών) ή από ερασιτέχνες χρήστες. Στον τομέα της γεωργίας, ψεκάζονται συνήθως πριν από τη σπορά για να βοηθήσουν στην καλύτερη ανάπτυξη των καλλιεργειών εξαλείφοντας τα ανταγωνιστικά φυτά. Έτσι καταργείται ή μειώνεται η ανάγκη για μηχανική καταστροφή των ζιζανίων και, στο πλαίσιο της αποκαλούμενης καλλιέργειας «χαμηλής άροσης», η ανάγκη για όργωμα¹¹, ώστε να περιορίζεται η διάβρωση του εδάφους και οι εκπομπές διοξειδίου του άνθρακα. Το glyphosate χρησιμοποιείται επίσης σε μικρότερο βαθμό πριν από τη συγκομιδή για την καταπολέμηση ορισμένων ζιζανίων ή για τη διευκόλυνση της συγκομιδής μέσω ρύθμισης της ανάπτυξης και ωρίμασης των φυτών.

Μετά τη θέσπιση της σχετικής νομοθεσίας της ΕΕ, το glyphosate έχει εγκριθεί για χρήση από την 1η Ιουλίου 2002 έπειτα από την πρώτη επιστημονική επανεξέτασή του δυνάμει της οδηγίας 91/414/ΕΟΚ¹² (η οποία έχει καταργηθεί και αντικατασταθεί από τον ισχύοντα κανονισμό για τα φυτοπροστατευτικά προϊόντα). Πριν από αυτό, διετίθετο την αγορά των κρατών μελών σύμφωνα με τους εθνικούς κανόνες. Από το 2012 έως το 2017, το glyphosate πέρασε από επικαιροποιημένη επιστημονική αξιολόγηση για να εξεταστεί το κατά πόσον εξακολουθεί να πληροί τα κριτήρια ασφάλειας που θέτουν οι κανόνες της ΕΕ.

3.1.1. Επιπτώσεις στην ανθρώπινη υγεία

Η δραστική ουσία glyphosate έχει αξιολογηθεί σύμφωνα με τη διαδικασία που περιγράφεται στην παράγραφο 2.1. Μια περιεκτική και διαφανής αξιολόγηση όλων των διαθέσιμων δεδομένων και πληροφοριών διεξήχθη από το κράτος μέλος-εισηγητή, τη Γερμανία, και υπεβλήθη σε ανασκόπηση από ομότιμους από όλα τα άλλα κράτη μέλη της ΕΕ και την EFSA. Διενεργήθηκε δημόσια διαβούλευση¹³ σχετικά με την αξιολόγηση από το κράτος μέλος-εισηγητή, η οποία παρείχε μια πλατφόρμα όπου πολίτες και άλλοι ενδιαφερόμενοι φορείς μπορούσαν να εκφράσουν τις ανησυχίες τους και να υποβάλουν απόψεις και περαιτέρω πληροφορίες.

Τον Μάρτιο του 2015 ο Διεθνής Οργανισμός Ερευνών για τον Καρκίνο (IARC, η εξειδικευμένη υπηρεσία του Παγκόσμιου Οργανισμού Υγείας για τον καρκίνο) δημοσίευσε τη μονογραφία του¹⁴ σχετικά με την ουσία glyphosate, όπου κατέληγε στο συμπέρασμα ότι το glyphosate θα πρέπει να ταξινομηθεί ως «πιθανώς καρκινογόνο για τον άνθρωπο». Κατόπιν αυτού, κατά τη διάρκεια της ανασκόπησης από ομότιμους στην ΕΕ, η Επιτροπή ζήτησε από την EFSA να λάβει υπόψη τη μονογραφία του IARC για να διασφαλιστεί ότι όλες οι σχετικές πληροφορίες ήταν διαθέσιμες κατά την εξαγωγή των συμπερασμάτων της¹⁵. Η διαδικασία της ανασκόπησης από ομότιμους περιελάμβανε

¹¹ Η γεωργία χαμηλής άροσης αποτελεί πρακτική κατά την οποία η διατάραξη του εδάφους περιορίζεται στο ελάχιστο, ώστε να προστατεύεται το επιφανειακό έδαφος. Με αυτό τον τρόπο αυξάνεται η ικανότητα του εδάφους να συγκρατεί νερό καθώς και η περιεκτικότητα σε οργανική ύλη και θρεπτικές ουσίες. Η πρακτική αυτή επιτρέπει την πιο αποτελεσματική ανάπτυξη νέων φυτών και συμβάλλει στη μείωση της διάβρωσης του εδάφους.

¹² Οδηγία 91/414/ΕΟΚ του Συμβουλίου, της 15ης Ιουλίου 1991, σχετικά με τη διάθεση στην αγορά φυτοπροστατευτικών προϊόντων (ΕΕ L 230 της 19.8.1991, σ. 1).

¹³ <http://dar.efsa.europa.eu/dar-web/provision>.

¹⁴ <http://monographs.iarc.fr/ENG/Monographs/vol112/mono112.pdf>.

¹⁵ Ευρωπαϊκή Αρχή για την Ασφάλεια των Τροφίμων (EFSA), 2015. Conclusion on the peer review of the pesticide risk assessment of the active substance glyphosate (Συμπεράσματα σχετικά με την επιστημονική επανεξέταση της εκτίμησης κινδύνου από φυτοπροστατευτικά προϊόντα όσον αφορά τη δραστική ουσία glyphosate). EFSA Journal 2015;13(11):4302, σ. 107. doi:10.2903/j.efsa.2015.4302. Βλ. επίσης <http://www.efsa.europa.eu/en/corporate/pub/glyphosate151112>.

επίσης διεξοδική συζήτηση εμπειρογνομόνων σχετικά με το γονιδιοτοξικό και καρκινογόνο δυναμικό του glyphosate, καθώς και άλλα ζητήματα, ενώ έλαβε υπόψη τα επιδημιολογικά δεδομένα. Όλες οι αξιολογήσεις και η τεκμηρίωση της ανασκόπησης από ομότιμους, συμπεριλαμβανομένων και των συνοδευτικών εγγράφων, διατίθενται πλέον μέσω του ιστοτόπου της EFSA¹⁶.

Όσον αφορά την αξιολόγηση της καρκινογόνου δράσης, η EFSA κατέληξε στο συμπέρασμα ότι «το glyphosate είναι απίθανο να συνιστά κίνδυνο καρκινογένεσης για τον άνθρωπο». Δεδομένων των αποκλιουσών απόψεων μεταξύ EFSA και IARC, η Επιτροπή αποφάσισε¹⁷ να παρατείνει την περίοδο έγκρισης του glyphosate μέχρι τους 6 μήνες μετά την ημερομηνία παραλαβής της γνώμης της επιτροπής αξιολόγησης κινδύνων του Ευρωπαϊκού Οργανισμού Χημικών Προϊόντων (ECHA) σχετικά με την εναρμονισμένη ταξινόμηση αυτής της δραστικής ουσίας ως προς την καρκινογόνο δράση. Σύμφωνα με τη νομοθεσία της ΕΕ¹⁸, η επιτροπή αξιολόγησης κινδύνων του ECHA είναι υπεύθυνη για τη διενέργεια της επιστημονικής αξιολόγησης των προτάσεων για εναρμονισμένη ταξινόμηση των ουσιών. Η επιτροπή του ECHA στις 15 Μαρτίου 2017 κατέληξε ομόφωνα στο συμπέρασμα ότι η ταξινόμηση του glyphosate ως καρκινογόνου ουσίας δεν δικαιολογείται, και προώθησε τη γνώμη της στην Επιτροπή στις 15 Μαρτίου 2017. Ο ECHA κατέληξε επίσης στο συμπέρασμα ότι το glyphosate δεν θα πρέπει να ταξινομείται ως μεταλλαξιγόνο ή τοξικό για την αναπαραγωγή. Στο ίδιο συμπέρασμα κατέληξε η EFSA, υποστηριζόμενη από εμπειρογνώμονες από τις αρμόδιες αρχές όλων των κρατών μελών της ΕΕ. Το συμπέρασμα αυτό συμμερίζονται και άλλοι εθνικοί και διεθνείς φορείς [από τον Καναδά, την Ιαπωνία, την Αυστραλία και τη Νέα Ζηλανδία, και επίσης η κοινή συνεδρίαση του Οργανισμού Επισιτισμού και Γεωργίας των Ηνωμένων Εθνών/Παγκόσμιου Οργανισμού Υγείας για τα κατάλοιπα των φυτοφαρμάκων (JMPR)].

Επομένως, η μόνη αξιολόγηση η οποία κατέληξε στο συμπέρασμα ότι το glyphosate είναι «πιθανώς καρκινογόνο για τον άνθρωπο» είναι αυτή του IARC. Μερικοί από τους λόγους στους οποίους οφείλεται η διαφορετική άποψη του IARC, όπως παρατίθενται και στο επεξηγηματικό σημείωμα του μηχανισμού επιστημονικών συμβουλών της Επιτροπής¹⁹, είναι οι εξής: ο IARC εξέτασε τόσο το glyphosate, τη δραστική ουσία, όσο και τα φυτοπροστατευτικά προϊόντα που περιέχουν glyphosate. Η αξιολόγηση της ΕΕ, από την άλλη πλευρά, έλαβε υπόψη μόνο το glyphosate, δεδομένου ότι τα κράτη μέλη είναι υπεύθυνα για την αξιολόγηση κάθε φυτοπροστατευτικού προϊόντος που διατίθεται στην αγορά στην επικράτειά τους²⁰. Επιπλέον, ο IARC λαμβάνει υπόψη του μόνο δημοσιευμένες μελέτες, ενώ η αξιολόγηση της ΕΕ λαμβάνει επίσης υπόψη μελέτες που υποβάλλουν οι αιτούντες μαζί με τους φακέλους τους και οι οποίες δεν είναι στη διάθεση

¹⁶ <https://www.efsa.europa.eu/en/press/news/151119-1>.

¹⁷ Εκτελεστικός κανονισμός (ΕΕ) 2016/1056 της Επιτροπής, της 29ης Ιουνίου 2016, για την τροποποίηση του εκτελεστικού κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 540/2011 όσον αφορά την παράταση της περιόδου έγκρισης της δραστικής ουσίας glyphosate (ΕΕ L 173 της 30.6.2016, σ. 52-54).

¹⁸ Κανονισμός (ΕΚ) αριθ. 1272/2008 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου για την ταξινόμηση, την επισήμανση και τη συσκευασία των ουσιών και των μειγμάτων (ΕΕ L 353 της 31.12.2008, σ. 1).

¹⁹ Explanatory note on scientific advice for the regulatory assessment of glyphosate in plant protection products (Επεξηγηματικό σημείωμα σχετικά με τις επιστημονικές συμβουλές για την κανονιστική αξιολόγηση της γλυφosatής στα φυτοπροστατευτικά προϊόντα), https://ec.europa.eu/research/sam/pdf/topics/explanatory_note_glyphosate.pdf.

²⁰ Θα πρέπει, ωστόσο, να σημειωθεί ότι, σύμφωνα με το άρθρο 29 παράγραφος 3 του κανονισμού για τα φυτοπροστατευτικά προϊόντα, η Επιτροπή μπορεί ανά πάσα στιγμή να επανεξετάσει τις βοηθητικές ουσίες που χρησιμοποιούνται σε φυτοπροστατευτικά προϊόντα. Ο εκτελεστικός κανονισμός (ΕΕ) 2016/1313 της Επιτροπής απαγόρευσε την επικίνδυνη βοηθητική ουσία POE-tallowamine στα προϊόντα με βάση το glyphosate.

του κοινού, όπως περιγράφεται στο σημείο 3.2.1 παρακάτω. Συνολικά, η αξιολόγηση της ΕΕ έλαβε υπόψη περισσότερα στοιχεία, όπως πρόσθετες βασικές μελέτες, οι οποίες δεν ελήφθησαν υπόψη από τον IARC²¹. Οι διαφοροποιήσεις αυτές εξηγούν κυρίως τις διαφορές στον τρόπο με τον οποίο η EFSA και ο IARC στάθμισαν τα διαθέσιμα δεδομένα.

Ανησυχίες και ισχυρισμοί που έχουν εγερθεί δημόσια σχετικά με την ποιότητα και την αξιοπιστία της αξιολόγησης της ΕΕ διερευνήθηκαν κάθε φορά, κατόπιν αιτήματος της Επιτροπής, από τον ECHA, την EFSA και το Γερμανικό Ομοσπονδιακό Ινστιτούτο Αξιολόγησης Κινδύνου (BfR), που είναι αρμόδιο για την αξιολόγηση της ουσίας glyphosate στο κράτος μέλος-εισηγητή. Σε όλες τις περιπτώσεις, οι φορείς αυτοί κατέληξαν στο συμπέρασμα ότι οι ανησυχίες και οι ισχυρισμοί ήταν αβάσιμοι^{22,23}.

3.1.2. Επιπτώσεις στα οικοσυστήματα

Η επανεξέταση της ΕΕ έλαβε υπόψη τα εκτιμώμενα επίπεδα του glyphosate στο έδαφος, το νερό και τον αέρα και διενεργήθηκε πλήρης αξιολόγηση των κινδύνων για τους μη στοχευόμενους οργανισμούς (για παράδειγμα: πτηνά, θηλαστικά, έντομα). Η αξιολόγηση της ΕΕ δεν απέδωσε στοιχεία που να υποδεικνύουν υποβάθμιση οικοσυστήματος λόγω του glyphosate, όταν αυτό χρησιμοποιείται σύμφωνα με τους όρους της αδειοδότησης και σύμφωνα με την ορθή γεωργική πρακτική.

Ωστόσο, επειδή η προτεινόμενη χρήση του glyphosate –κάτι που ισχύει και για άλλα ζιζανιοκτόνα– είναι η εξάλειψη των ανταγωνιστικών φυτών, είναι πιθανό να επηρεαστούν οι αλληλοσυνδεόμενες τροφικές αλυσίδες²⁴. Ως εκ τούτου, η λήψη μέτρων για τη μείωση αυτών των κινδύνων που συνδέονται με τις γεωργικές πρακτικές και τις εδαφικές συνθήκες (π.χ. περιοχές χωρίς ψεκασμούς, τεχνολογία μείωσης μετατόπισης ψεκαστικού νέφους²⁵) εξετάζεται και, εφόσον απαιτείται, επιβάλλεται από τα κράτη μέλη κατά την αδειοδότηση των φυτοφαρμάκων με βάση το glyphosate.

Σύμφωνα με το άρθρο 11 της Συνθήκης για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης (ΣΛΕΕ), η προστασία του περιβάλλοντος, των οικοσυστημάτων και της βιοποικιλότητας αποτελεί ακρογωνιαίο λίθο της νομοθεσίας της ΕΕ και πρέπει να ενσωματωθεί στην τομεακή πολιτική, συμπεριλαμβανομένης της κοινής γεωργικής πολιτικής²⁶. Τα κράτη μέλη της ΕΕ οφείλουν να το λάβουν αυτό υπόψη κατά τη χορήγηση αδειών για τα φυτοπροστατευτικά προϊόντα. Θα πρέπει επίσης να σημειωθεί ότι πολλές από τις διαθέσιμες χημικές εναλλακτικές λύσεις που έχουν το ίδιο αποτέλεσμα με το glyphosate ενέχουν υψηλότερους κινδύνους. Υπάρχουν επίσης μη χημικές εναλλακτικές λύσεις αντί

²¹ Η EFSA δημοσίευσε το 2015 ένα ενημερωτικό δελτίο που εκθέτει τις διαφορές στις αξιολογήσεις (π.χ. τα σύνολα δεδομένων που χρησιμοποιήθηκαν, τα οποία καθορίζονται από τους κανόνες που διέπουν κάθε οργανισμό) και τα αποτελέσματα μεταξύ των αξιολογήσεων του IARC και της EFSA.
https://www.efsa.europa.eu/sites/default/files/corporate_publications/files/efsaexplainsglyphosate15112en.pdf.

²² <https://echa.europa.eu/chemicals-in-our-life/hot-topics/glyphosate>.

²³ <https://www.efsa.europa.eu/en/topics/topic/glyphosate>.

²⁴ Οι αλληλοσυνδεόμενες τροφικές αλυσίδες είναι φυσικές συνδέσεις των διατροφικών αλυσίδων που συνενώνονται και σχηματίζουν δίκτυα. Αντιπροσωπεύουν πραγματικές τροφικές σχέσεις σε ένα οικοσύστημα.

²⁵ Η τεχνολογία μείωσης της μετατόπισης ψεκαστικού νέφους αναφέρεται σε συσκευές / συστήματα / τεχνολογίες που μειώνουν αποδεδειγμένα τη μετατόπιση των φυτοφαρμάκων κατά τον ψεκασμό, περιορίζοντας έτσι την έκθεση στο περιβάλλον. Για παράδειγμα, μπορούν να τοποθετηθούν ειδικά ακροφύσια στους ψεκαστήρες ώστε το προϊόν να κατευθύνεται προς τα κάτω χωρίς να μετατοπίζεται και να εναποτίθεται σε ανεπιθύμητες περιοχές.

του glyphosate, αν και αυτές έχουν ορισμένους περιορισμούς και δεν αποτελούν πάντα καλύτερη επιλογή.

3.1.3. Συμπέρασμα

Η έγκριση ή μη ουσιών όπως το glyphosate εμπίπτει στις εκτελεστικές αρμοδιότητες της Επιτροπής δυνάμει του κανονισμού για τα φυτοπροστατευτικά προϊόντα. Δεδομένης της εμπειριστατωμένης εξέτασης όλων των διαθέσιμων πληροφοριών, επί του παρόντος δεν υπάρχουν στοιχεία που να θέτουν υπό αμφισβήτηση τις επιστημονικές αξιολογήσεις σχετικά με το glyphosate που διεξήχθησαν στην ΕΕ και τα συμπεράσματα που προέκυψαν από αυτές. Με βάση τα ανωτέρω και δεδομένου ότι η επιστημονική αξιολόγηση του glyphosate από την EFSA είναι ευνοϊκή όσον αφορά τόσο την υγεία του ανθρώπου και των ζώων όσο και το περιβάλλον, τον Νοέμβριο του 2017 η Επιτροπή υπέβαλε στα κράτη μέλη σχέδιο εκτελεστικού κανονισμού για την ανανέωση της έγκρισης της ουσίας για 5 έτη. Στις 27 Νοεμβρίου 2017 ειδική πλειοψηφία των κρατών μελών υποστήριξε το σχέδιο εκτελεστικού κανονισμού και η Επιτροπή το ενέκρινε στις 12 Δεκεμβρίου 2017. Αυτή η περίοδος ανανέωσης είναι αρκετά πιο σύντομη από τη μέγιστη περίοδο των 15 ετών που προβλέπεται στην κοινοτική νομοθεσία, αλλά η Επιτροπή έλαβε επίσης υπόψη τις απόψεις του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και άλλους θεμιτούς παράγοντες κατά τον καθορισμό της ενδεδειγμένης περιόδου ανανέωσης. Στην πραγματικότητα, η Επιτροπή έλαβε υπόψη το ενδεχόμενο να σημειωθούν ταχείες επιστημονικές και τεχνολογικές εξελίξεις στο άμεσο μέλλον: παρότι υπάρχουν ήδη πολλές πληροφορίες για το glyphosate, νέα στοιχεία σχετικά με τη δραστική ουσία δημοσιεύονται με εξαιρετικά υψηλό ρυθμό σε σύγκριση με άλλες δραστικές ουσίες και άρα θα πρέπει να διασφαλιστεί ότι το glyphosate θα επαναξιολογηθεί κατά προτεραιότητα σε σχέση με άλλες ουσίες. Επιπλέον, η Επιτροπή αναγνώρισε ότι το glyphosate έχει συζητηθεί εκτενώς στον δημόσιο τομέα, όπως φαίνεται από την παρούσα πρωτοβουλία πολιτών και από τα δύο ψηφίσματα που εξέδωσε το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο σχετικά με το θέμα αυτό²⁷. Θα πρέπει επίσης να επισημανθεί ότι η Επιτροπή δύναται, ανά πάσα στιγμή, να επανεξετάσει την έγκριση του glyphosate, εφόσον προκύψουν νέα επιστημονικά στοιχεία που δείχνουν ότι η ουσία δεν πληροί πλέον τα κριτήρια έγκρισης που προβλέπονται στον κανονισμό για τα φυτοπροστατευτικά προϊόντα.

Για τους ίδιους λόγους, η Επιτροπή δεν έχει βάση ώστε να υποβάλει στους συννομοθέτες πρόταση για την απαγόρευση του glyphosate²⁸. Ωστόσο, τα κράτη μέλη έχουν την υποχρέωση να αξιολογούν όλες τις αδειοδοτήσεις για φυτοπροστατευτικά προϊόντα που περιέχουν glyphosate και μπορούν να αποφασίσουν να επιβάλουν περιορισμούς ή απαγορεύσεις για κάποια ή όλα τα προϊόντα αυτά, όταν κάτι τέτοιο δικαιολογείται βάσει αποδεικτικών στοιχείων που αφορούν τις συγκεκριμένες περιστάσεις στην επικράτεια τους.

²⁶ https://ec.europa.eu/agriculture/cap-overview_en.

²⁷ Πλήρεις λεπτομέρειες σχετικά με τη διαδικασία που ακολουθείται για την ανανέωση της έγκρισης του glyphosate, το σχέδιο εκτελεστικού κανονισμού της Επιτροπής και τις συζητήσεις με τα κράτη μέλη μπορείτε να βρείτε στην ειδική ιστοσελίδα της Επιτροπής για το glyphosate: https://ec.europa.eu/food/plant/pesticides/glyphosate_en.

²⁸ Σύμφωνα με το άρθρο 11 παράγραφος 4 της Συνθήκης για την Ευρωπαϊκή Ένωση, μια ευρωπαϊκή πρωτοβουλία πολιτών δεν μπορεί να απαιτήσει την έκδοση νομικής πράξης από την Επιτροπή –όπως θα ήταν ένας εκτελεστικός κανονισμός της Επιτροπής σχετικά με τη μη ανανέωση της έγκρισης μιας δραστικής ουσίας– αλλά μόνο την υποβολή πρότασης νομοθετικής πράξης από την Επιτροπή.

3.2. Στόχος 2 της πρωτοβουλίας: «Να διασφαλιστεί ότι η επιστημονική αξιολόγηση των φυτοφαρμάκων τα οποία υποβάλλονται προς έγκριση στις ρυθμιστικές αρχές της ΕΕ βασίζεται αποκλειστικά σε δημοσιευμένες μελέτες, οι οποίες έχουν ανατεθεί από τις αρμόδιες δημόσιες αρχές και όχι από τον βιομηχανικό κλάδο των φυτοφαρμάκων»

3.2.1. Διαφάνεια σχετικά με μελέτες που χρησιμοποιούνται για επιστημονική αξιολόγηση

Οι μελέτες και άλλες πληροφορίες που πρέπει να υποβληθούν από τον βιομηχανικό κλάδο για την αξιολόγηση των δραστικών ουσιών και των φυτοπροστατευτικών προϊόντων («απαιτήσεις δεδομένων») καθορίζονται στη νομοθεσία^{29,30}, η οποία επικαιροποιείται τακτικά σε συνάρτηση με την τεχνική και επιστημονική πρόοδο. Οφείλουν να συμμορφώνονται με τα διεθνώς αναγνωρισμένα πρωτόκολλα (π.χ. κατευθυντήριες γραμμές δοκιμών που αναπτύσσονται από τον Οργανισμό Οικονομικής Συνεργασίας και Ανάπτυξης – ΟΟΣΑ) και να διεξάγονται σύμφωνα με τις τυποποιημένες αρχές της ορθής εργαστηριακής πρακτικής³¹ (ΟΕΠ), ένα σύστημα για τη διαχείριση και τον έλεγχο ποιότητας για τα ερευνητικά εργαστήρια και οργανισμούς³². Τα κέντρα δοκιμών που διεξάγουν τέτοιες μελέτες επιθεωρούνται τακτικά από τις εθνικές ελεγκτικές αρχές και, σε περίπτωση αμφιβολιών, μπορούν να πραγματοποιηθούν ειδικοί έλεγχοι από τις εν λόγω αρχές³³.

Οι αιτούντες πρέπει επίσης να περιλαμβάνουν στον φάκελό τους δημόσια προσβάσιμη επιστημονική βιβλιογραφία αναφορικά με τη δραστική ουσία, που να έχει αξιολογηθεί από ομότιμους. Το σύστημα αυτό εξασφαλίζει ότι οι επιστημονικές αξιολογήσεις είναι συνεπείς και ενδεδειγμένες (καθώς απαιτείται πάντα ένα τυποποιημένο σύνολο μελετών ασφάλειας) και λαμβάνουν υπόψη όλες τις διαθέσιμες πληροφορίες, ούτως ώστε τα συμπεράσματα να είναι ισορροπημένα και επιστημονικά τεκμηριωμένα. Κατ' αυτόν τον τρόπο, οι υπεύθυνοι για την αξιολόγηση κινδύνου λαμβάνουν πληροφορίες από διάφορες πηγές και όχι μόνο από τη συγκεκριμένη εταιρεία που επιθυμεί να διαθέσει το προϊόν της στην αγορά.

Σημαντικό μέρος του συνόλου δεδομένων που υποβάλλεται από τους αιτούντες και από την αξιολόγηση από τα κράτη μέλη και την EFSA είναι ήδη διαθέσιμο στο κοινό. Αυτό περιλαμβάνει την περίληψη του φακέλου, την έκθεση αξιολόγησης του κράτους μέλους-εισηγητή βάσει της οποίας η EFSA πραγματοποιεί δημόσια διαβούλευση, όλα τα σχόλια από τους εμπειρογνώμονες των κρατών μελών και το κοινό και τις αντίστοιχες απαντήσεις, εκθέσεις αξιολόγησης από ομότιμους, συνεδριάσεις εμπειρογνομώνων και

²⁹ Κανονισμός (ΕΕ) αριθ. 283/2013 της Επιτροπής, της 1ης Μαρτίου 2013, για τον καθορισμό των απαιτήσεων υποβολής στοιχείων για τις δραστικές ουσίες, σύμφωνα με τον κανονισμό (ΕΚ) αριθ. 1107/2009 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου σχετικά με τη διάθεση φυτοπροστατευτικών προϊόντων στην αγορά (ΕΕ L 93 της 3.4.2013, σ. 1).

³⁰ Κανονισμός (ΕΕ) αριθ. 284/2013 της Επιτροπής, της 1ης Μαρτίου 2013, για τον καθορισμό των απαιτήσεων υποβολής στοιχείων για τα φυτοπροστατευτικά προϊόντα, σύμφωνα με τον κανονισμό (ΕΚ) αριθ. 1107/2009 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου σχετικά με τη διάθεση φυτοπροστατευτικών προϊόντων στην αγορά (ΕΕ L 93 της 3.4.2013, σ. 85).

³¹ http://ec.europa.eu/growth/sectors/chemicals/good-laboratory-practice_en.

³² Οι αρχές της ΟΕΠ καθορίζονται στην οδηγία 2004/10/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου για την προσέγγιση των νομοθετικών, κανονιστικών και διοικητικών διατάξεων σχετικά με την εφαρμογή των αρχών ορθής εργαστηριακής πρακτικής και τον έλεγχο της εφαρμογής τους κατά τις δοκιμές των χημικών ουσιών (ΕΕ L 50 της 20.2.2004, σ. 44).

³³ Οδηγία 2004/9/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 11ης Φεβρουαρίου 2004, για την επιθεώρηση και τον έλεγχο της ορθής εργαστηριακής πρακτικής (ΟΕΠ) (ΕΕ L 50 της 20.2.2004, σ. 28).

το συμπέρασμα της EFSA. Στην περίπτωση του glyphosate δημοσιοποιήθηκαν πάνω από 6.000 σελίδες.

Η αλληλεπίδραση μεταξύ των διαφόρων κανόνων περί διαφάνειας και εμπιστευτικότητας και οι επιπτώσεις της στην αποδοχή της αξιολόγησης κινδύνου εκ μέρους του κοινού επισημάνθηκαν στο πλαίσιο του ελέγχου καταλληλότητας του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 178/2002 σχετικά με τη γενική νομοθεσία για τα τρόφιμα («κανονισμός για τη γενική νομοθεσία για τα τρόφιμα»)³⁴ που πρόκειται να ολοκληρωθεί σύντομα. Τέτοιοι κανόνες καθορίζονται στις πολλαπλές διαδικασίες αδειοδότησης στο παράγωγο δίκαιο της ΕΕ, συμπεριλαμβανομένων των γενικών διατάξεων περί εμπιστευτικότητας στον κανονισμό για τη γενική νομοθεσία για τα τρόφιμα και των κανόνων της ΕΕ σχετικά με την πρόσβαση σε έγγραφα [κανονισμός (ΕΚ) αριθ. 1049/2001]. Οι κανόνες εμπιστευτικότητας απορρέουν από την υποχρέωση προστασίας των εμπορικών απορρήτων και άλλων εμπιστευτικών πληροφοριών, σύμφωνα με τη ΣΛΕΕ και τη σχετική νομολογία του δικαστηρίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Η αντιμετώπιση μιας θεωρούμενης έλλειψης διαφάνειας μπορεί να απαιτεί την τροποποίηση ορισμένων διαδικασιών χωρίς να πάψει να διασφαλίζεται η θεμιτή ισορροπία μεταξύ των συμφερόντων των ενδιαφερομένων μερών που επιθυμούν τη μέγιστη δυνατή διαφάνεια, αφενός, και της προστασίας των νόμιμων εμπορικών απορρήτων των αιτούντων που βρίσκονται σε διαδικασία αδειοδότησης ενώπιον της EFSA, αφετέρου.

Η Επιτροπή συμφωνεί απολύτως ότι η διαφάνεια στις επιστημονικές αξιολογήσεις και κατά τη λήψη αποφάσεων³⁵ είναι ζωτικής σημασίας για τη διασφάλιση της εμπιστοσύνης στο κανονιστικό σύστημα, ενώ θα λάβει μέτρα για την αποσαφήνιση και τη βελτίωση της διαφάνειας της ισχύουσας διαδικασίας αξιολόγησης του κινδύνου. Η Επιτροπή θα προτείνει τροποποιήσεις της νομοθεσίας με σκοπό την αύξηση της διαφάνειας στις μελέτες που ανατίθενται από τον βιομηχανικό κλάδο και υποβάλλονται μαζί με τους φακέλους αιτήσεων, ενώ παράλληλα θα τηρούνται οι αρχές που θέτει η Συνθήκη σχετικά με την προστασία των νόμιμων εμπιστευτικών εμπορικών πληροφοριών, συμπεριλαμβανομένων μέτρων όπως η δημόσια πρόσβαση σε πρωτογενή δεδομένα από εκθέσεις μελετών, ώστε να περιορίζεται κατ' αυτόν τον τρόπο η ανάγκη για αιτήματα πρόσβασης σε έγγραφα.

3.2.2. Ανάθεση μελετών από δημόσιες αρχές

Το σύστημα που ισχύει για τις δραστικές ουσίες είναι παρόμοιο με εκείνα που ισχύουν σε άλλους τομείς, όπως τα βιομηχανικά χημικά προϊόντα, τα πρόσθετα τροφίμων, τα βιοκτόνα και τα φαρμακευτικά προϊόντα.

Στηρίζεται στην αρχή ότι δεν θα πρέπει να χρησιμοποιούνται δημόσιοι πόροι για την ανάθεση μελετών που θα βοηθήσουν τελικά έναν βιομηχανικό κλάδο να διαθέσει ένα προϊόν στην αγορά, ιδίως αν ληφθεί υπόψη ότι μία μόνο μελέτη μπορεί να κοστίζει από πολλές χιλιάδες έως πολλά εκατομμύρια ευρώ, ενώ κάθε φάκελος μπορεί να περιέχει ακόμα και μερικές εκατοντάδες μελέτες.

³⁴ Κανονισμός (ΕΚ) αριθ. 178/2002 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 28ης Ιανουαρίου 2002, για τον καθορισμό των γενικών αρχών και απαιτήσεων της νομοθεσίας για τα τρόφιμα, για την ίδρυση της Ευρωπαϊκής Αρχής για την Ασφάλεια των Τροφίμων και τον καθορισμό διαδικασιών σε θέματα ασφάλειας των τροφίμων (ΕΕ L 31 της 1.2.2002, σ. 1).

³⁵ Σε αυτό το πλαίσιο, τον Φεβρουάριο του 2017, η Επιτροπή πρότεινε την τροποποίηση του κανονισμού επιτροπολογίας ώστε να αυξηθεί η διαφάνεια και η λογοδοσία κατά τις διαδικασίες εφαρμογής της νομοθεσίας της ΕΕ· η πρόταση αυτή είναι διαθέσιμη στη διεύθυνση: http://europa.eu/rapid/press-release_IP-17-264_en.htm.

Αυτός είναι ο λόγος για τον οποίο ο κανονισμός περί φυτοπροστατευτικών προϊόντων της ΕΕ ορίζει ότι την υποχρέωση να αποδειχθεί πως μια δραστική ουσία και τα προϊόντα που την περιέχουν μπορούν να χρησιμοποιούνται με ασφάλεια, καθώς και να συγκεντρωθούν οι αναγκαίες πληροφορίες («βάρους της απόδειξης»), την έχουν εκείνοι που πρόκειται να ωφεληθούν από την έγκριση αυτής της ουσίας, δηλαδή οι εταιρείες παρασκευής ή εμπορίας της ουσίας και των προϊόντων της. Οι μελέτες που απαιτούνται για τους φακέλους των αιτήσεων ανατίθενται απευθείας από τον κλάδο με δική του πρωτοβουλία. Έχει διατυπωθεί ο ισχυρισμός ότι, εφόσον ο κλάδος πληρώνει απευθείας για τη διεξαγωγή των μελετών, αυτό μπορεί να αποτελέσει κίνητρο ώστε τα εργαστήρια να παραδίδουν τα αποτελέσματα εκείνα που ικανοποιούν τους πελάτες, προκειμένου να συνεχιστεί η επιχειρηματική τους συνεργασία. Ωστόσο, όπως εξηγείται στην προηγούμενη ενότητα, τα κέντρα δοκιμών που διενεργούν τέτοιες μελέτες υπόκεινται σε αυστηρούς ελέγχους για την τήρηση των αρχών της ορθής εργαστηριακής πρακτικής (ΟΕΠ) και, εάν διαπιστωθεί –είτε κατά τη διάρκεια τακτικής επιθεώρησης είτε στο πλαίσιο του ελέγχου μιας συγκεκριμένης μελέτης– ότι ένα τέτοιο κέντρο τροποποιεί τα αποτελέσματα μελετών, θα χάσει την πιστοποίηση ΟΕΠ.

Μια συστηματική προσέγγιση που θα υποχρέωνε τις δημόσιες αρχές να αναθέτουν εκείνες όλες τις μελέτες για τις δραστικές ουσίες και τα φυτοπροστατευτικά προϊόντα, ενώ ταυτόχρονα θα συνέχιζε να βασίζεται στην αρχή ότι τα έξοδα καλύπτονται από τον βιομηχανικό κλάδο, ίσως παρουσίαζε δυσκολίες λόγω του υψηλού αριθμού μελετών που απαιτούνται για την υποστήριξη όλων των αιτήσεων έγκρισης δραστικών ουσιών και αδειοδότησης προϊόντων.

Η Επιτροπή θα προτείνει τροποποίηση της νομοθεσίας προκειμένου να ενισχυθεί το σύστημα εποπτείας κατά τη διεξαγωγή τέτοιων μελετών, για παράδειγμα μέσω της συμμετοχής των δημόσιων αρχών στη διαδικασία προσδιορισμού των μελετών που χρειάζεται να διεξαχθούν για έναν φάκελο αίτησης³⁶, μέσω του βελτιωμένου ελέγχου των μελετών που έχουν διεξαχθεί σύμφωνα με τις αρχές της ΟΕΠ, μέσω μέτρων για την αύξηση της διαφάνειας ως προς τα ευρήματα τέτοιων μελετών, όπως αναφέρθηκε στην προηγούμενη ενότητα, και μέσω της δυνατότητας κατ' εξαίρεση ανάθεσης μελετών ad hoc σε περίπτωση σοβαρών αμφιβολιών ή αντιφατικών αποτελεσμάτων, π.χ. σε περιπτώσεις ουσιών ευρείας χρήσης³⁷.

3.2.3. Προσδιορισμός κράτους μέλους που διενεργεί την αρχική αξιολόγηση

Οι αιτούντες μπορούν να επιλέξουν το κράτος μέλος στο οποίο θα υποβάλουν αίτηση για την πρώτη έγκριση μιας δραστικής ουσίας και η αίτηση θα εξεταστεί από το κράτος μέλος το οποίο προτείνει ο αιτών, εκτός εάν κάποιο άλλο κράτος μέλος δεχθεί να την εξετάσει. Εντούτοις, όπως εξηγείται ανωτέρω, η αξιολόγηση από την αρμόδια αρχή του κράτους μέλους αποτελεί μόνο το πρώτο βήμα σε μια διαδικασία πολλών σταδίων, και

³⁶ Στο πλαίσιο του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 1907/2006 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 18ης Δεκεμβρίου 2006, για την καταχώριση, την αξιολόγηση, την αδειοδότηση και τους περιορισμούς των χημικών προϊόντων (κανονισμός REACH), οι καταχωρίζοντες υποβάλλουν προτάσεις δοκιμών που πρέπει να επικυρωθούν από τον Ευρωπαϊκό Οργανισμό Χημικών Προϊόντων (ECHA) έπειτα από δημόσια διαβούλευση. Ομοίως, στο πλαίσιο της διαδικασίας αξιολόγησης του κανονισμού REACH, ο ECHA δύναται να υποχρεώνει τους καταχωρίζοντες να διενεργούν πρόσθετες μελέτες για να διευκρινιστεί τυχόν αρχική ανησυχία.

³⁷ Το Εθνικό Πρόγραμμα Τοξικολογίας (NTP) των Ηνωμένων Πολιτειών αποτελεί παράδειγμα του τρόπου με τον οποίο μια δημόσια αρχή, εν προκειμένω χρηματοδοτούμενη από δημόσιους πόρους, μπορεί να χρησιμοποιηθεί για την ανάθεση επιστημονικής έρευνας σχετικά με τις ιδιότητες των χημικών ουσιών. Ωστόσο, το πρόγραμμα αυτό μπορεί να καλύψει μόνο περιορισμένο αριθμό χημικών ουσιών ή παραγόντων ανησυχίας για τη δημόσια υγεία και έχει ως στόχο ορισμένα θέματα υψηλού κύρους για την ενίσχυση της επιστημονικής βάσης στην τοξικολογία. <https://ntp.niehs.nih.gov/>.

ακολουθείται, μεταξύ άλλων, από ανασκόπηση από ομότιμους που διεξάγεται από άλλα κράτη μέλη, όπως περιγράφεται στην ενότητα 2.1.

Ωστόσο, για την ανανέωση της έγκρισης των δραστικών ουσιών, η οποία αφορά το μεγαλύτερο μέρος των επιστημονικών αξιολογήσεων, η Επιτροπή και όχι οι αιτούντες είναι αυτή που προσδιορίζει, εκδίδοντας κανονισμό, το κράτος μέλος-εισηγητή κατά την κατάρτιση των προγραμμάτων εργασίας ανανέωσης. Στο πλαίσιο αυτό, η Επιτροπή επιδιώκει να κατανέμει ομοιόμορφα τον φόρτο εργασίας μεταξύ των διαφόρων κρατών μελών, λαμβάνοντας υπόψη ορισμένους παράγοντες, συμπεριλαμβανομένων των πόρων και των δυνατοτήτων τους, της ομαδοποίησης ουσιών με παρόμοια χαρακτηριστικά για πιο συνεκτικές και αποτελεσματικές αξιολογήσεις, και της εμπειρίας που μπορεί να αποδειχθεί χρήσιμη για την επανεξέταση.

Ως εκ τούτου, η Επιτροπή θεωρεί ότι, σε γενικές γραμμές, το σύστημα είναι κατάλληλο.

3.3. Στόχος 3 της πρωτοβουλίας: «Να καθοριστούν υποχρεωτικοί στόχοι για τη μείωση της χρήσης φυτοφαρμάκων σε επίπεδο ΕΕ, με προοπτική την επίτευξη ενός μέλλοντος χωρίς φυτοφάρμακα»

3.3.1 Επίτευξη ενός μέλλοντος χωρίς φυτοφάρμακα

Η πολιτική της ΕΕ στον τομέα των φυτοφαρμάκων δεν αποβλέπει στην πλήρη εξάλειψη όλων των φυτοφαρμάκων. Θα υπάρχουν πάντοτε περιπτώσεις όπου η χρήση φυτοφαρμάκων είναι αναγκαία. Αντ' αυτού, η πολιτική της ΕΕ αποσκοπεί στη διασφάλιση της ορθολογικής χρήσης των φυτοφαρμάκων. Η επίτευξη ορθολογικής χρήσης θα μειώσει την εξάρτησή μας από τα φυτοφάρμακα και θα συμβάλει σημαντικά στην υλοποίηση των επιδιώξεων του στόχου 3 της ευρωπαϊκής πρωτοβουλίας πολιτών.

Η Επιτροπή θα προσπαθήσει στο μέλλον να εξασφαλίσει ότι τα κράτη μέλη συμμορφώνονται με τις υποχρεώσεις που υπέχουν βάσει της οδηγίας SUD και μειώνουν την εξάρτηση της ΕΕ από τα φυτοφάρμακα, με την πλήρη εφαρμογή των οκτώ αρχών της ολοκληρωμένης φυτοπροστασίας που ορίζονται στο παράρτημα ΙΙΙ της SUD. Σε συνεργασία με τα κράτη μέλη, η Επιτροπή θα επιδιώξει να μετατρέψει τις αρχές της ολοκληρωμένης φυτοπροστασίας σε περιοριστικά και αξιολογήσιμα κριτήρια, τα οποία θα επιτρέπουν την επαλήθευση της συμμόρφωσης σε επίπεδο μεμονωμένου αγρότη, έναν τομέα στον οποίον τα κράτη μέλη εξακολουθούν να υστερούν. Η προσπάθεια αυτή θα υποστηριχθεί από μια σειρά μαθημάτων της πρωτοβουλίας «Καλύτερη κατάρτιση για ασφαλέστερα τρόφιμα» με θέμα την πρακτική εφαρμογή αυτής της επαλήθευσης σε επίπεδο αγροτικής εκμετάλλευσης, που θα ξεκινήσουν το 2018. Επιπλέον, η Επιτροπή θα παρακολουθήσει την εφαρμογή μέσω συναντήσεων με τα κράτη μέλη, μέσω ελέγχων στα κράτη μέλη από το 2018, και μέσω αξιολόγησης των αναθεωρημένων εθνικών σχεδίων δράσης των κρατών μελών, τα οποία θα πρέπει να υποβληθούν στην Επιτροπή εντός του 2018.

Ένας από τους λόγους για τους οποίους η πρωτοβουλία πολιτών ζητά τη μετάβαση σε ένα μέλλον χωρίς φυτοφάρμακα είναι η πεποίθηση ότι οι γεωργοί χρησιμοποιούν φυτοφάρμακα σε τακτική βάση και όχι ως έσχατη λύση σε περιπτώσεις εκτεταμένης προσβολής από επιβλαβείς οργανισμούς. Είναι σημαντικό να επισημανθεί ότι τέτοια όρια για τη χρήση των φυτοφαρμάκων προβλέπονται στην οδηγία SUD. Ειδικότερα, σύμφωνα με τις αρχές ολοκληρωμένης φυτοπροστασίας που καθορίζονται στην οδηγία, ορίζεται ότι «άλλες μέθοδοι χωρίς χημικά μέσα πρέπει να προτιμούνται από τις μεθόδους με χημικά μέσα, εφόσον παρέχουν ικανοποιητικό έλεγχο των επιβλαβών οργανισμών» και ότι, όταν χρησιμοποιούνται φυτοφάρμακα, αυτά πρέπει να είναι «κατά το δυνατόν

ειδικά για το συγκεκριμένο στόχο και να έχουν τις λιγότερες παρενέργειες για την υγεία του ανθρώπου, τους οργανισμούς που δεν αποτελούν στόχο και το περιβάλλον».

3.3.2 Καθορισμός υποχρεωτικών στόχων μείωσης όσον αφορά τη χρήση φυτοφαρμάκων

Η SUD απαιτεί τη μείωση των κινδύνων και των επιπτώσεων από τη χρήση φυτοφαρμάκων. Οι κίνδυνοι που ενέχουν τα φυτοφάρμακα δεν εξαρτώνται μόνο από τις χρησιμοποιούμενες ποσότητες, αλλά και από άλλους παράγοντες, ιδίως:

- τις ουσίες που χρησιμοποιούνται, αφού στα φυτοφάρμακα περιλαμβάνεται ευρύ φάσμα ενώσεων με διαφορετικά χαρακτηριστικά, μεταξύ των οποίων και ουσίες χαμηλού κινδύνου, όπως το οξικό οξύ, και βιολογικές ουσίες,
- τις συνθήκες εφαρμογής, π.χ. κατά πόσον οι χειριστές έχουν εκπαιδευτεί στην ασφαλή χρήση φυτοφαρμάκων και κατά πόσον ο εξοπλισμός ψεκασμού ελέγχεται ως προς την ακριβή και ασφαλή χορήγηση.

Η μέχρι σήμερα εμπειρία των κρατών μελών δείχνει ότι οι υποχρεωτικοί στόχοι μείωσης του όγκου από μόνοι τους δεν μειώνουν απαραίτητα τον κίνδυνο από τη χρήση φυτοφαρμάκων. Ορισμένες χώρες, όπως η Δανία³⁸, ξεκίνησαν με στόχο τη μείωση της συνολικής ποσότητας των φυτοφαρμάκων που χρησιμοποιούνται. Σήμερα, ωστόσο, έχουν στραφεί προς μια πιο σύνθετη προσέγγιση για τη μείωση των κινδύνων, η οποία λαμβάνει υπόψη διάφορα κριτήρια, όπως τη σχετική τοξικότητα, και όχι μόνο τον όγκο. Το σκεπτικό είναι ότι τα φυτοφάρμακα έχουν διαφορετικές εγγενείς ιδιότητες και όγκους χρήσης, και ως εκ τούτου η χρήση μεγαλύτερης ποσότητας ενός φυτοφαρμάκου με σχετικά ευνοϊκά περιβαλλοντικά και/ή τοξικολογικά χαρακτηριστικά μπορεί να ενέχει μικρότερο κίνδυνο σε σύγκριση με τη χρήση μικρότερης ποσότητας ενός φυτοφαρμάκου με λιγότερο ευνοϊκά χαρακτηριστικά.

Δεδομένων των ανωτέρω, ο κύριος στόχος των κρατών μελών και των εργασιών της Επιτροπής είναι η μείωση των κινδύνων από τη χρήση φυτοφαρμάκων και όχι απλώς η μείωση του όγκου όλων των φυτοφαρμάκων. Προκειμένου να παρακολουθούνται οι τάσεις μείωσης των κινδύνων από τη χρήση φυτοφαρμάκων σε επίπεδο ΕΕ, η Επιτροπή θα θεσπίσει το 2018 εναρμονισμένους δείκτες κινδύνου, επιπλέον των υφιστάμενων εθνικών δεικτών κινδύνου. Αυτοί θα δώσουν τη δυνατότητα στην Επιτροπή να προσδιορίζει την αποτελεσματικότητα των μέτρων στο πλαίσιο της αξιολόγησης μελλοντικών επιλογών πολιτικής.

Η Επιτροπή δεν προτίθεται, επί του παρόντος, να υποβάλει πρόταση για τη θέσπιση στόχων μείωσης της χρήσης φυτοφαρμάκων σε επίπεδο ΕΕ. Μετά την αξιολόγηση των νέων εθνικών σχεδίων δράσης και των στόχων που καθορίζονται σε αυτά, καθώς και των αποτελεσμάτων των ελέγχων στα κράτη μέλη, η Επιτροπή θα επανεκτιμήσει την κατάσταση στο πλαίσιο μιας δεύτερης έκθεσης προς το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και το Συμβούλιο, που θα συνταχθεί εντός του 2019. Στην έκθεση αυτή θα ληφθεί υπόψη η εμπειρία που αποκτήθηκε από τα κράτη μέλη κατά την εφαρμογή των εθνικών στόχων μείωσης του κινδύνου. Σε περίπτωση που αυτή η αξιολόγηση και τυχόν μεταγενέστερες τάσεις μεταβολής των εναρμονισμένων δεικτών κινδύνου αποδείξουν ότι δεν έχει επιτευχθεί επαρκής πρόοδος, η Επιτροπή θα μπορούσε να εξετάσει το ενδεχόμενο να θεσπιστεί υποχρεωτικός στόχος μείωσης του κινδύνου από τα φυτοφάρμακα, σε επίπεδο ΕΕ.

³⁸ http://ec.europa.eu/food/audits-analysis/audit_reports/details.cfm?rep_id=3897.

4. ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ

Σε απάντηση στην ευρωπαϊκή πρωτοβουλία πολιτών «*Η απαγόρευση του glyphosate και η προστασία των πολιτών και του περιβάλλοντος από τα τοξικά φυτοφάρμακα*», η Επιτροπή καταλήγει στα εξής:

Η Επιτροπή χαιρετίζει την κινητοποίηση των Ευρωπαίων πολιτών σε σχέση με τη χρήση φυτοφαρμάκων στην ΕΕ. Η πρωτοβουλία πολιτών αποτέλεσε μια εξαιρετική ευκαιρία να εξεταστεί με κριτικό πνεύμα το κανονιστικό σύστημα για τα φυτοπροστατευτικά προϊόντα στην ΕΕ. Η Επιτροπή θα συνεχίσει να αξιολογεί το πλαίσιο αυτό ενόψει της υπό εξέλιξη αξιολόγησης REFIT και της αναμενόμενης γνωμοδότησης του μηχανισμού επιστημονικών συμβουλών. Η Επιτροπή υπογραμμίζει, επίσης, ότι η επίτευξη ορθολογικής χρήσης των φυτοφαρμάκων μέσω της εφαρμογής της οδηγίας SUD θα συμβάλει αποφασιστικά στην αντιμετώπιση ορισμένων από τις ανησυχίες που εκφράζονται στην πρωτοβουλία πολιτών.

Όσον αφορά τον πρώτο στόχο, την απαγόρευση των ζιζανιοκτόνων με βάση το glyphosate, η Επιτροπή θεωρεί ότι δεν υπάρχει ούτε η επιστημονική ούτε η νομική βάση που να δικαιολογεί την απαγόρευση του glyphosate και δεν πρόκειται να υποβάλει σχετική νομοθετική πρόταση. Συγκεκριμένα, τα επιστημονικά στοιχεία δεν υποστηρίζουν το συμπέρασμα ότι το glyphosate έχει τη δυνατότητα να προκαλέσει καρκίνο. Ως εκ τούτου, η απόφαση της Επιτροπής να ανανεώσει την έγκριση του glyphosate (για διάστημα 5 ετών) είναι πλήρως δικαιολογημένη.

Όσον αφορά τον δεύτερο στόχο, η Επιτροπή συμφωνεί απόλυτα ότι η διαφάνεια κατά τις επιστημονικές αξιολογήσεις και τη λήψη αποφάσεων είναι ζωτικής σημασίας για τη διασφάλιση της εμπιστοσύνης στο κανονιστικό σύστημα. Συνεχίζει επίσης να δίνει μεγάλη σημασία στην ποιότητα και την ανεξαρτησία των επιστημονικών μελετών που αποτελούν τη βάση της αξιολόγησης κινδύνου σε επίπεδο ΕΕ από την EFSA. Ως εκ τούτου, η Επιτροπή θα υποβάλει, έως τον Μάιο του 2018, νομοθετική πρόταση στην οποία θα καλύπτονται αυτά και άλλα θέματα, όπως η διακυβέρνηση της EFSA, και η οποία θα στηρίζεται στα αποτελέσματα του ελέγχου καταλληλότητας της γενικής νομοθεσίας για τα τρόφιμα και θα ακολουθήσει μια δημόσια διαβούλευση που θα ξεκινήσει σύντομα.

Τέλος, όσον αφορά τον τρίτο στόχο, η Επιτροπή θα εντείνει τις προσπάθειες για τη διαρκή και μετρήσιμη μείωση των κινδύνων από τη χρήση φυτοφαρμάκων. Η Επιτροπή αναμένει από τα κράτη μέλη να βελτιώσουν τα ΕΣΔ τους ώστε να θέσουν πιο σαφείς και μετρήσιμους στόχους για τη μείωση των κινδύνων και να αντιμετωπίσουν τις αναγνωρισμένες ελλείψεις στην εφαρμογή. Επίσης, προτίθεται να θεσπίσει εναρμονισμένους δείκτες κινδύνου που να επιτρέπουν την παρακολούθηση των τάσεων μεταβολής σε επίπεδο ΕΕ και να χρησιμοποιούν τα σχετικά δεδομένα ως βάση για τον προσδιορισμό των μελλοντικών επιλογών πολιτικής. Η Επιτροπή θα επανεξετάσει την κατάσταση, κατ' αρχάς στην έκθεση που θα συντάξει το 2019 προς υποβολή στο Συμβούλιο και το Κοινοβούλιο.